

Arbetsmarknadsdepartementet

Ett arbetsliv i förändring - hur påverkas ansvaret för arbetsmiljön? (SOU 2017:24)

Genom remiss den 12 april 2017 har ILO-kommittén ombetts att yttra sig över betänkandet Ett arbetsliv i förändring - hur påverkas ansvaret för arbetsmiljön? (SOU 2017:24). Betänkandet kartlägger vilka trender och nya former för arbete som förekommer i Sverige i dag, samt analyserar och bedömer om gällande bestämmelser om arbetsmiljöansvar är ändamålsenliga med tanke på det moderna arbetslivets utmaningar. I betänkandet lämnas även ett förslag om att ett regionalt skyddsombud ska få utses även för ett arbetsställe där arbetstagarorganisationen saknar medlemmar men är eller brukar vara bunden av kollektivavtal med arbetsgivaren på arbetsstället.

Förslagets förhållande till vissa ILO-konventioner

I de delar av betänkandet som innehåller en kartläggning och analys finns en redogörelse för vissa ILO-konventioner, bl.a. ILO-konvention (nr 155) om arbetarskydd och arbetsmiljö, som är ett basinstrument på arbetsmiljöområdet och är av övergripande och generell karaktär, samt en kompletterande rekommendation (nr 164) om arbetarskydd och arbetsmiljö. Betänkandet innehåller även en redogörelse för ett protokoll till konventionen som antogs 2002 med inriktning på registrering och anmälan av arbetsolyckor och arbetssjukdomar, den globala strategin för säkerhet och hälsa i arbetet från 2003, konvention (nr 187) och rekommendation (nr 197) om ett ramverk för att främja arbetsmiljö.

Betänkandet innehåller dock inte någon analys av förslaget i förhållande till Sveriges internationella åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner.

Nedan följer en genomgång av de delar av ILO-konventioner som ratificerats av Sverige och som har beröringspunkter med förslagen.

ILO:s konvention (nr 81 och nr 129)

ILO:s konvention (nr 81) angående arbetsinspektion inom industri och handel som ratificerades av Sverige 1949 (prop. 1948:189 och 1949:162) och (nr 129) om yrkesinspektion inom jordbruket som ratificerades av Sverige 1970 (prop. 1970:21) innehåller bestämmelser om inspektioner inom vissa delar av arbetslivet. Med inspektioner avses i konventionen inspektioner som utförs av inspektörer anställda hos myndigheter. Även om det av artikel 5 framgår att myndigheterna ska samverka och samarbeta med arbetstigare och deras organisationer omfattas arbetstigarrepresentanter (såsom regionala skyddsombud) inte av konventionerna. Konventionerna bedöms därför inte relevanta för att bedöma om förslaget är förenligt med i Sveriges internationella åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner.

ILO:s konvention (nr 155)

ILO:s konvention (nr 155) om arbetarskydd och arbetsmiljö ratificerades av Sverige 1982 (prop. 1981/82:166). Konventionens artikel 19 innehåller bestämmelser om att arbetsmiljöarbetet hos en arbetsgivare ska innebära att företrädare för arbetstigarerna samverkar med arbetsgivaren inom arbetsmiljöarbetet

Förslaget om att regionalt skyddsombud ska få utses även för ett arbetsställe där arbetstigarorganisationen saknar medlemmar men är eller brukar vara bunden av kollektivavtal med arbetsgivaren på arbetsstället, bedöms av ILO-kommittén ligga i linje med konventionens bestämmelser om att arbetstigarrepresentanter ska vara delaktiga i arbetsmiljöarbetet.

ILO:s konvention (nr 187)

ILO:s konvention (nr 187) om ett ramverk för att främja arbetsmiljö ratificerades av Sverige 2008 (prop. 2007/08:69). Konventionens artikel 4 anger att i det nationella systemet för arbetsmiljö ska bl.a. ingå följande:

- ett system som garanterar att nationella lagar och förordningar efterlevs, bl.a. inspektionssystem
- arrangemang för att på företagsnivå främja samarbete mellan ledningen, arbetstigarerna och deras representanter som ett väsentligt inslag i arbetsplatsrelaterade förebyggande åtgärder

Förslaget om att regionalt skyddsombud ska få utses även för ett arbetsställe där arbetstigarorganisationen saknar medlemmar men är eller brukar vara bunden av kollektivavtal med arbetsgivaren på arbetsstället, bedöms av ILO-kommittén ligga i linje med

konventionens bestämmelser om att arbetstagarrepresentanter ska vara delaktiga i arbetsplatsrelaterade förebyggande åtgärder.

ILO-kommitténs slutsats

ILO-kommittén välkomnar att betänkandet innehåller en redogörelse för vissa ILO-konventioner. ILO-kommittén beklagar dock att det i betänkandet inte finns någon analys av förslaget (dvs. förslaget om de regionala skyddsombudens utökade tillträdesrätt/befogenhet) i förhållande till Sveriges internationella åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner.

ILO-kommittén gör bedömningen att förslaget i betänkandet inte står i strid med Sveriges åtaganden enligt någon ILO-konvention ratificerad av Sverige.

I beslutet i detta ärende har deltagit undertecknad Stefan Hult och ledamöterna Barbro Köhler Krantz, Malin Skäringer, Niklas Beckman, Amelie Berg, Oscar Ernerot, Ellen Nygren, och Elise-Marie Donovan.

Närvarande har även varit Malin Broman Lindfors, Helle Ellehöj och Annette Elfborg från sekretariatet, ersättarna Anders Jonsson och Anna Gustafsson, experterna Christina Jansson och Fredrik Jonsson, samt adjungerade Susanna Ståhl. Ärendet har handlagts av undertecknad sekreterare.

För Svenska ILO-kommittén

Stefan Hult
Ordförande

Malin Broman Lindfors
Sekreterare

